

KIRKEBLAD FOR STABY OG MADUM SOGNE

NR. 4 • SEPTEMBER - OKTOBER - NOVEMBER 2024

FOLKEKIRKEN

Nadver

Der findes mange forskellige fællesskaber i vores liv. Nogle fællesskaber kan være tilbøjelige til at lukke sig om sig selv; kun de særligt indviede har adgang. Andre fællesskaber er mere åbne ud fra princippet: Enhver, der har lyst til at være med på lige vilkår med de andre, er velkommen.

Nadveren – eller altergangen – er et åbent fællesskab inden for Folkekirken. Nogle teologer vil dog indvende, at nadveren først og fremmest henvender sig til de døbte. Andre teologer vil henvise til Jesu åbne bordfællesskab med »toldere og syndere« og dermed understrege, at alle – døbte som udøbte – er velkomne ved nadverbordet.

Min holdning er, at hvis man tager altergangen alvorligt som et fællesskab med Gud, er der ingen yderligere betingelser, der skal være opfyldt, for at man kan gå til alters.

Lige adgang til nadveren

Det fortælles, at for en del år siden var Dronning Margrethe kommet til gudstjeneste en søndag i Aarhus Domkirke. Som så ofte før rejser hun sig for at gå til nadver. I det samme rejser én af de lokale hjemløse sig fra en

anden bænk og vil også til nadver. Flere holder vejret og frygter, at han skal sætte sig ved siden af majestæten, men han kommer først og knæler ved altersranken. Derpå går dronningen hen og knæler lige ved siden af ham...

Det gjorde Dronningen formentlig for at understrege, at overfor Gud er der ikke forskel på majestæter og hjemløse. Alle er vi lige i forholdet til Gud og vi har lige adgang til nadveren.

Nadverens symboler

Nadveren er en fejring af fællesskabet og nadveren er med til at give fællesskabet nye kræfter. Men hvad er det for et dybere fællesskab, der fejres ved nadveren? Det er et fællesskab med Gud, hvilket gør nadverfællesskabet anderledes end andre former for fællesskaber.

På den ene side kan nadveren som handling i gudstjenesten virke både fremmedartet og ophøjet. På den anden side er nadverens symboler ganske konkrete og jordnære. Der lyder nogle ord, man knæler og spiser vin og brød. Som så mange andre symboler vokser nadverens symboler i klarhed, ved at →

man tager dem i brug. Eller ligesom man bedst forstår musikken ved at spille den – eller legen ved at lege den, sådan kommer man bedst til forståelsen af nadveren ved at deltage i den.

Leg og ritualer

Børn har nemmere ved at give sig hen til leg og ritualer end de fleste voksne. Når børn har opdigtet en historie i deres leg – for eksempel i forbindelse med en huleleg eller udklædningsleg, så bruger de fantasien i deres leg og fortælling. Og i legens forløb kommer børnene i kontakt med forskellige forestillinger og livskræfter.

Når vi bliver voksne, leger vi ikke længere som børn. Som voksne kan vi have det lidt anstrengt med at deltage i børns lege og ritualer. Vi tænker måske at det er »barnligt« at lege. Men dermed mister vi også lidt berøringen med de historier, som i vores barn-dom kunne fylde os med levende billeder og fantasifulde kræfter.

Som voksne burde vi få øjnene op for, at i legen og ritualer kan der gemme sig kræfter og hemmeligheder, som er vigtige og øjenåbnende i vores liv. Og nogle ritualer kan faktisk være ganske hverdagsagtige.

Måltidets ritual

Et af de hverdagsagtige ritualer, som vi gør brug af i voksenlivet, er for eksempel ritualer om ikke at lade en besøgende gå tørmundet fra vores hjem. Kommer der en gæst på besøg i vores hjem, så byder vi ofte på noget at spise eller drikke. Måske byder vi på frokost eller aftensmad. Måske byder vi håndværkeren på en øl eller måske afslutter vi dagens samvær ved at invitere et par venner med hjem til en godnatdrink.

I nogle situationer er serveringen minimal, men den kan dårligt undværes. For ved at stille lidt på bordet varetager man ikke alene gæstens sult og tørst; men iscenesætter også et lille ritual, der skal forsikre den besøgende om husets gæstfrihed. Og ofte kan vi blive oplivet og opmuntret af blot en lille kop kaffe og en venlig sludder.

Oplivet af vin og brød

Det almindelige alterbrød til gudstjenestens nadver består ikke af andet end mel og vand. Det kaldes en oblat, som er latin og betyder: »noget, der er båret frem«.

Navnet hentyder til dengang, menigheden selv bar brødet op til alteret, hvor præsten indviede det.

Det var nemlig brød og vin, som Jesus brugte, da han indstiftede den kristne nadver. Og det er forunderligt at tænke på, at man på en måde kan blive oplivet af en lille sjat vin og en oblat, når man går til alters. Man kan virkelig oplives eller opmuntres af nadveren. Det er fordi, tror jeg, at nadveren er en del af en større historie, som vi kan træde ind i. Hvad er det for en historie? På oblaten er der påtrykt et billede af Jesus, der hænger på korset. Det er historien i koncentreret form. Historien om en mand, der døde for nogle andre. I nadveren ihukommer, husker, vi på Jesus og hans død og opstandelse. Det vil sige, at altergangen styrker bevidstheden om, at Jesus er stærkere end synd og død. Det er oplivende at tænke på, at vi er med i en historie om Herren Kristus, der er stærkere end døden.

Måltidet og døden

Det, der gør nadvermåltidet enestående i forhold til alle andre måltider, er, at ri-

tualet peger hen på en større historie, som vi er omfattet af. Allerede da Jesus indstifter nadveren ved skærtorsdagens måltid, gør han det klart for sine disciple, at dette måltid hænger sammen med den død, som venter ham. Som brødet brydes, skal Jesu legeme ved mishandling, korsfæstelse og død, brydes. Som vinen udgydes, skal Jesu blod ved hans mange sår, udgydes. Skærtorsdagsmåltidet får en dramatisk karakter i det øjeblik, hvor Jesus siger, at måltidets forløb – og hans lidelsesvej til korset – er én og samme begivenhed. Skærtorsdagsmåltidet og Jesu offerdød på korset hænger snævert sammen.

En gammel kirkelig tradition fortæller, at Jesus, mens han gennemled sin passion og død, var druen, som lå i Guds vredes perse. Jo nærmere Jesus under påskens afsluttende begivenheder kom Golgata, desto mere drastisk tog hans plageånder hul på hans krop, så han til sidst som druen i vinpersen bristede og udgød den blodige saft, som nu befinder sig i nadverkalken. I det ydre er det vin, men vinen hemmelighed i nadvermåltidet, er, at den samtidigt er blodet af den korsfæstede.

Nærvær i nadveren

Vi skal naturligvis opfatte Kristi nærvær i nadveren i lyset af beretningen om hans opstandelse påskemorgen. Nadveren er dermed ikke et rent symbolsk mindemåltid. På en måde er den opstandne Kristus til stede i ordene, der bliver sagt i nadveren. Når nadveren er indstiftet og brødet deles ud med ordene »Dette er Jesu Kristi legeme«, og vinen skænkes med ordene, »Dette er Jesu Kristi blod«, er Kristus til stede i nadveren. For den Kristus, der sluttede sit jordiske liv med at miste legeme og sit blod ved korsfæstelsen, han får ved

gudstjenestens højdepunkt i nadveren et nyt legeme, »et opstandelseslegeme«, hvori hans guddommelige ånd kan tage bolig. På den måde er den korsfæstede og opstandne Kristus åndeligt til stede i nadveren. Han kommer til os i sit ord som den, der vil dele sin kærlighed med os i nadverens fællesskab.

Lad mig slutte med et citat af salmedigteren Grundtvig, der udtrykker gudsnærværet i nadveren på en lidt anden måde i en nadversalme.

Han skriver:

*Det brød, som brydes på dit bord,
det er din Faders Guddoms-ord,
det er dig selv med liv og Ånd,
livsbrødet af Guds faderhånd.*

(DDS 467, 2)

JWA

Valg til menighedsrådet

Der skal her i år vælges nyt menighedsråd. Det tiltræder 1. søndag i advent den 1. december. Det gælder en 2-års valgperiode for Staby-Madum Menighedsråd.

Der er valgforsamling 17. september kl. 19.00 i Staby Sognegård for både Madum Sogn og Staby Sogn.

Der er kun én valgbestyrelse, men afstemning skal dog ske hvert sogn for sig. Vi har valgt at holde mødet sammen, men så adskiller vi os lidt, når der skal stemmes.

Med hensyn til sognebåndsløsning – som medlem af folkekirken hører du som hovedregel til menigheden i det sogn, hvor du bor.

Medlemmer af folkekirken kan optages på valglisten i den menighedsrådsreds, de har bopæl, hvis de på dagen for valg-

forsamlingen 17. september 2024 opfylder betingelserne for at have valgret.

På valglisten optages sognebåndsløser og andre vælgere, der senest 2. september 2024 er registeret i Den elektroniske Kirkebog med valgret i menighedsrådskredsen. Så tilflyttere eller folk der ønskes optages som medlem af Den danske Folkekirke skal være opmærksom på skæringsdatoen 2. september.

Hvis du ønsker at løse sognebånd, skal du henvende dig til sognepræsten. Anmodningen om at løse sognebånd skal være ledsaget af oplysninger om navn, personnummer og adresse.

På selve aftenen følger vi en dagsorden, hvor menighedsrådsarbejdet blandt andet vil blive beskrevet, dets kompetence og hurtige arbejde. Vel mødt!

Staby-Madum Menighedsråd

»Min farfar, nazispionen«

Birgitte Dyrberg holder et levende og rørende foredrag om sin farfar, Nordahl Pedersen, der var nazispion under 2. verdenskrig.

Nordahl Pedersen var 30 år, da han blev likvideret, hvilket er svært at argumentere for, han ikke fortjente.

Som teenager flirtede han med nazismen, og i slut 1930'erne drev hans frygt for bolsjevismen ham i armene på Hitlers nationalsocialistiske tyske arbejderparti.

Han blev lovet penge og en uddannelse som læge, hvis han ville spionere for dem. Det blev starten på lettjente penge, men også en turbulent tid som stik-

ker, spion, tolk under Gestapos torturforhør, bopæl i Shell-huset og meget mere.

Han blev også årsagen til, at Birgitte Dyrbergs familie i flere generationer har været plaget af hans uudslettelige ugerninger, noget hun også fortæller om i foredraget.

Arrangementet, som Staby Højskole og Staby-Madum Menighedsråd er gået sammen om, foregår i **Staby Sognegård 25. november kl. 19.30.**

Minikonfirmander

Alle børn, der går på 3. årgang på Staby Skole, bliver tilbudt at gå til minikonfirmand efter skoletid, oftest om tirsdagene. 'Alle', så menes det også børn fra 'De vestlige Sogne'. Jakob Sandal, Jesper Wiborg Andersen og Ane Thomsen deles om opgaven. Vi starter midt i september og slutter først i december. Hver lektion varer ca. 1 time, og der er indlagt en lille pause, hvor børnene får kiks og saftvand. Somme tider er vi på skolen, andre tider tager vi op i kirken. Hvis det regner, kører vi i private biler, (forældrene skal give tilladelse).

På skolen

Der laves flere kreative ting, det kunne fx være at lave et frugtspyd efter at have hørt beretningen om 'Adam og Eva'. 'Daniel og løverne' er også en spændende beretning, som der lyttes intenst til, herefter laver børnene hver især et løvehoved.

På kirkegården

Blot ved at gå en tur på kirkegården rejser der mange spørgsmål fra børnenes side. De er meget lydhøre, da her er der noget, der vedrører os alle sammen. De oplever, at her er fred og ro. Vi kikker på

de mange forskellige tekster, der er på de mange sten: fx 'Hvil i fred' og 'Tak for alt'. Graveren er også med, hvis der er tid til det.

Oppe i kirketårnet

Somme tider findes der også tid til at komme op i tårnet. Her en god udsigt, frisk luft og ikke mindst mulighed for at se de mange klokker der er i forskellige størrelser. Her er der også meget at oplyse om.

I kirken

Rundt i kirken er der mange ting at vise og fortælle om. Vi synger som regel en salme eller to og viser hvor salmebøgerne er, samt hvor i kirken man finder ud af hvilken salme, der skal synges. Når vi nærmer os 1. søndag i advent øver vi krybbe-spillet. Her er der efterhånden blevet tradition for, at få hjælp af voksne deltagere.

Tre måneders forløb som minikonfirmand giver børnene et lille indblik i, hvad der foregår i og ved kirken. Der er mange spændende beretninger, der er tilknyttet stedet. Og det er et sted, hvor alle kan komme – både store og små.

■ Konfirmation 4. maj i Staby Kirke

Fra venstre: Sognepræst Jesper Wiborg Andersen, Liam Bjerring Sonneby, Jens Peder Friis Bank, Bjørn Range Ruby, Naja Hougaard, Alma Søby Nielsen.

Fotograf: Niels-Christian Schultz

■ Sommermødet i Staby Præstegård 16. juni

Undtagelsesvis rykkede vi indenfor i konfirmandstuen, da der var byger på vejrudsigten.

Her ser vi Lars Christoffersen fortælle om I. C. Christensen, det blev et spændende foredrag, hvor en time gik hurtigt med de mange finurlige beretninger både fra Vestjylland og fra Folketinget.

Litteraturaften

Den arbejdsomme Iben Krogsdal har udgivet bogen 'Det utrolige' i år 2024. Jesper gennemgik bogen fra ende til anden den 27. juni i konfirmandstuen. Undervejs sang vi nogle af Iben Krogsdals mange salmer fra '100 salmer'. Rigtig gode melodier til disse tekster var med til bære salmerne igennem på en god måde. 'Lige før timerne mørkner i juni' fra Højskolesangbogen 19. udgave nr. 334 fik vi også lært. Godt oplyst om Iben Krogsdal, som oprindeligt er uddannet billedkunstner, men også er forfatter og salmedigter, vendte vi hver især hjem efter en givtig og hyggelig aften.

Feltpræsten besøger Aarhus Havn

Ved siden af mit embede som sognepræst Staby og Madum Pastorat er jeg også feltpræst designeret til Hærhjemmeværnsdistrikt Østjylland. I maj var jeg på besøg hos nogle hjemmeværnssoldater, som har en bevogtningsopgave på et midlertidige militært område på Aarhus Havn. Dag og nat bevogter hjemmeværnssoldaterne amerikansk krigsmateriel, indtil det skal sendes videre ud i verden. I baggrunden ses de amerikanske Abrams kampvogne.

JWA

■ Aktivitetskalender

25. august kl. 19.30 i Staby Kirke
Gudstjeneste/
Indskrivning af konfirmander.

**17. september kl. 19.00
i Staby Sognegård**
Valgforsamling. Se s. 4.

2. oktober kl. 9.30 i Staby Sognegård
Varm Onsdag. Aktiv Staby er medarrangør.

20. oktober kl. 19.00 i Staby Kirke
Meditationsgudstjeneste. Se s. 9.

7. november kl. 17.00 i Madum Kirke
Spaghettigudstjeneste – derefter et varmt måltid mad i Staby Sognegård.

25. november kl. 19.30 i Staby Sognegård
Foredrag med Birgitte Dyrberg. Se s. 4.

1. december kl. 13.30 i Staby Kirke
Krybbespil. Følg dagspressen.

5. december kl. 19.30
Koncert med Zenobia. Muligvis i Ulfkær Kirke, følg dagspressen.

Højskolesangbogen 19. udg. nr. 361

*Nu lyser bøgens blade atter op
mod efterårets høje, vilde himle,
som da det første løv i træets top
fik vores forårshjerter til at svimle.*

Tekst: Ole Hyltoft 1984
Melodi: Ginn Jørgensen, 1984

■ Gudstjenester på Ulfborg Aktivcenter

**Vi holder gudstjeneste ved Lindestien kl. 15.00
følgende torsdage:**

Torsdag 15. august:	Jesper Wiborg Andersen
Torsdag 12. september:	Jesper Wiborg Andersen
Torsdag 17. oktober:	Jesper Wiborg Andersen
Torsdag 14. november:	Jesper Wiborg Andersen
Torsdag 5. december:	Gitte Ishøj
Torsdag 19. december:	Jesper Wiborg Andersen

■ KFUM-spejderne – Ulfborg Gruppe

Adresse: Knuden, Søparken 12, Ulfborg

KFUM-Spejderne i Danmark er et frivilligt børne- og ungdoms-arbejde, der hviler på det folkelige grundlag.

I spejderarbejdet lægger vi vægt på, at børnene får oplevelser i nær kontakt med naturen og tilegner sig færdigheder, der er med til at udvikle dem som hele mennesker.

Der bliver sunget, leget, fortalt historier, lavet knob etc.

Vi mødes:

BÆVERE..... **Mandag kl. 18.00-19.30**

Leder: Kasper S. Thycosen, tlf. 3033 8570

ULVE **Mandag kl. 18.00-19.30**

Leder: Anette Kobborg, tlf. 2071 4556

SPEJDERTROPPE... **Tirsdag kl. 19.00-21.00**

Leder: Morten Dahl, tlf. 2480 4986

Gruppenleder: Per Jensen, tlf. 2539 9669

■ Meditationsgudstjeneste 20. oktober kl. 19.00 i Staby Kirke

Jesper Wiborg Andersen sammensætter en gudstjeneste med stilhed, rolige toner fra orgelet, – måske også fra klaveret.

Der er fokus på nærvær og vi synger sammen.

Høst
Madum Kirke

■ Kørsel

Man er meget velkommen til at henvende sig til koordinator Ane Thomsen, hvis man ønsker kørsel – herunder også for kørestolsbrugere til gudstjeneste eller anden kirkelig handling i både Madum og Staby.

Tlf. 2910 2923 /
9749 2341 eller
anethomsen2@gmail.com

■ Peter Møllers salmemelodier

Peter Møller (1947-1999). »Peter Møller var en gudbenådet orgelspiller og en inspirerende pædagog, og han beherskede både det store format i sine orgelværker og det lille format, når han skrev melodier til salmer og sange.« Citat slut. Holger Lissner, Lasse Toft Eriksen og Poul Skjølstrup Larsen gik sammen om at skrive et forord i bogen »Peter Møller Salmemelodier«. Tekster med kursiv er stykker derfra. For blot at nævne nogle af Peter Møllers melodier som benyttes i Den danske Salmebog er: 'Du som ud af intet skabte', 'Fyldt af glæde over livets under', 'Dommer over levende og døde', 'Det første lys er ordet' og 'Som året går'. Enkle og umiddelbare melodier, rodfæstet i traditionen og dog meget originale, citat slut. Peter Møller blev kun 52 år gammel, men lad os skønne på alle disse fine melodier han efterlod.

Kirkebetjeningen

■ STABY:

Graver: Bettina Bech
Tlf. 3035 8422

Organist:
Vikarer indtil vi har en fastansat

Kirkeværge: Edith Bennedsgaard
Tlf. 9749 1597 / 6175 8500

Kirkesanger:
Ane Thomsen · Tlf. 2910 2923

■ MADUM:

Graver:
Mie Vestergård · Tlf. 5121 3234

Organist:
Vikarer indtil vi har en fastansat

Kirkeværge:
Arne Søgaard · Tlf. 3027 1767

Kirkesanger:
Ane Thomsen · Tlf. 2910 2923

Sognepræst Jesper Wiborg Andersen

Nørrevej 5 · 6990 Ulfborg · Mobil: 5150 4081 / E-mail: jeka@km.dk
Træffes alle dage undtagen mandag

■ **Kirkegårdstaksterne** kan fås ved henvendelse til graverne og kirkeværgerne.

■ **Referater** fra menighedsrådenes arbejde kan læses på Staby-Madum Kirkes hjemmeside: www.stabymadum.dk – I venstre side på forsiden skal man klikke sig ind under hovedmenu, derefter Menighedsrådet.
Staby-Madum Menighedsråd

■ Nyt fra Staby-Madum Menighedsråd

Findes der noget bedre end et æbletræ i fuldt flor? Til foråret kan du nyde de smukke blomster, om sommeren kan du få lidt skygge og så kommer høsttiden. Det er der, vi er nu. Vi drager

paralleller til, hvad der sker i kirken på denne tid af året.

Helt usædvanligt måtte vi gå inden døre i præstegården ved sommermødet den 16. juni, det plejer at foregå udendørs i haven. Lars Christoffersen er bestyrelsesmedlem i I.C. Christensens hus, og han fortalte meget levende om vestjyden og politikeren I.C.C.s liv og levned.

Så blev det Iben Krogsdals tur, vi hev bogen 'Det utrolige' ned fra reolen, og Jesper guide os igennem teksterne, som Iben K. har skrevet. – Det hele blandet med nogle af hendes salmer og sange.

Sensommeren og efteråret har forskelligt på tapetet. Det være sig konfirmandindskrivning den 25. august kl. 19.30 i Staby Kirke, og minikonfirmanderne begynder et 3 måneders forløb en gang midt i september.

Der er Valgforsamling den 17. september, læs mere om det inde i bladet. Vi håber på godt fremmøde, så vi kan få sat et nyt menighedsråd sammen til den kommende 2-års periode.

'Varm onsdag' begynder onsdag den 2. oktober. Birgitte Dyrberg fortæller om sin farfar nazispionen den 25. november i Staby Sognegård.

Der har været et ønske om at få arrangeret et meditationsgudstjeneste, dette vil vi gerne ef-

terleve, så den 20. oktober foregår det i Staby Kirke.

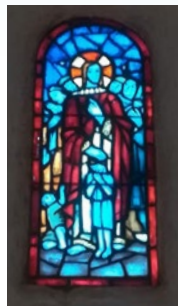
Ved Staby Kirke er der endnu engang plantet et stort tal af stauder til fordel for insekterne. Biodiversiteten får endnu et bette nøk til det bedre. Bettina Bech har blik for de muligheder, der er på kirkegården. Ved Madum Kirkegård er der sat nye info-stander op, et ved Genforeningsstenen og et ved Tingstenen.

Vores organist Anne Sophie Parbo har opsagt sin stilling til fordel for en plads med flere timer i. Mange tak for samarbejdet og tak fordi du lærte os Bachs skønne melodier at kende. Det har så også gjort, at der har været flere forskellige organister inde over. Ved Madum Kirkegård har der også været hjælp på. Tusinde tak til alle der har hjulpet os igennem sommeren. Mie Vestergård er stadig sygemeldt, vi ønsker hende fortsat god bedring, så hun kan komme i den daglige rytme igen.

Jesper Wiborg Andersen meddeler, at han vil være lidt mere fraværende på gudstjenesterne her i efteråret end normalt. Han er bl.a. med i teamet 'Teologi for Voksne' og er af denne vej blevet rejseleder på en tur til Berlin. Derudover varetager han konfirmandundervisningen i Ulfborg Sogn i en periode.

Alle ønskes en rigtig god sensommer og et godt efterår.

*Staby-Madum Menighedsråd
v/ Ane Thomsen*

■ Gudstjenester

		■ Staby	■ Madum
25. august	13. s. e. trin.	19.30 JWA Kirkekaffe	
1. september	14. s. e. trin.	10.30 JWA	
8. september	15. s. e. trin.		10.30 JWA Kirkekaffe
15. september	16. s. e. trin.	09.00 J. Sandal Kirkekaffe	
22. september	17. s. e. trin.	16.00 J. Sandal	
29. september	18. s. e. trin.		10.30 JWA Høstgudstj. * Sandwich
6. oktober	19. s. e. trin.	10.30 Høstgudstjeneste * JWA Sandwich	
13. oktober	20. s. e. trin.	09.00 J. Sandal	
20. oktober	21. s. e. trin.	19.00 JWA Meditationsgudstjeneste	
27. oktober	22. s. e. trin.		09.00 J. Sandal Kirkekaffe
3. november	Alle Helgen	09.00 JWA Kirkekaffe	10.30 JWA Kirkekaffe
10. november	24. s. e. trin.	10.30 JWA	
17. november	25. s. e. trin.	10.30 JWA Kirkekaffe	
24. november	S. s. i kirkeåret	09.00 J. Sandal	
1. december	1. s. i advent	13.30 JWA Klejner Krybbespil **	

Rundvisning i vore to kirker med varighed efter ønske:

Rundviser i Staby Kirke:

Karen Nørgaard tlf. 2890 0039 / 9749 1677.

Rundvisere i Madum Kirke:

Jesper Wiborg Andersen tlf. 5150 4081, Arne Søgaard tlf. 3027 1767.

Indsamlinger

* Til Værestedet i Ulfborg

** Til Kirkens korshærs Julehjælp

